

Hangon Lintuasema 1985

Pekka J. Nikander

Aseman seitsemäs vuosi käynnistyi hieman kangerrellen. Vuodenvaihteen päiväretkien jälkeen seuraava miehittäjä saapui lumiseen maisemaan vasta 17.3. Meri oli tällöin silmäkantamattomiin jäässä. Kevään havainnointi-jaksot olivat 17.—24.3., 3.—14.4., 16.4.—5.5., 11.—19.5., 31.5.—9.6. ja 16.—17.6. Syksyllä tautont rengastus ja havainnointi aloitettiin 22.7. ja se jatkui 9.11. asti.

Asemalla vieraili n.80 henkilöä, joista 11 toimi rengastajina. Keväällä ei päähavainnoijia ollut. Syksyllä pisimpään viihtyivät Jari Korhonen rengastajana (65 vrk.), Ari Veijalainen havainnoitsijana (60 vrk.), Aarno Vattulainen hav. (37 vrk.) ja Anssi Laurila reng. (36 vrk.).

Asema osallistui totuttuun tapaan viimeistä vuotta käynnissä olevaan yhteispohjoismaiseen vaeluslintututkimukseen.

Tammikuusta juhannukseen

Maaliskuun puolivälissä liikkeellä oli lähinnä vaelluslintuja sillä 17.3. nähtiin a8 pyrstötiasta ja 18.3. 150 muuttavaa tilheä. Avointa vettä oli ensi kerran näkyvissä huhtikuun alkupuolella, jolloin n. 3 kilometrin päähän oli auennut pitkähäkö railo. Tällöin havaittiin myös ensimmäiset haahkat ja kyhmyjoutsenet. Huhtikuun kahdella ensimmäisellä viikolla aseman edustalle aukeni pieniä sulapaikkoja, joihin kerääntyi pikkuhiljaa suuret määrät erilaisia vesilintuja. Määrät huipentuivat kuun puolivälin jälkeen, jolloin esimerkiksi rikottiin Haliaksen entinen legendaarinen haahkasumma. 17.4. bunkkerilta laskettiin lähes 16000 ohilentävää ja 5000 paikallista haahkaa. Samana päivänä rynnisti sinisorsat, joita laskettiin muuttola 640 kappaletta. 19. ja 20.4.

saavutettiin telkkien ja tukkasotkien massat; telkkiä yli 500 yksilöä ja tukkasotkia yli 400 yksilöä. Kuovi näyttäytyi ilahduttavan runsaana. Suurimmat määrät laskettiin 20.4, jolloin kaavakkeelle kirjattiin 315 paikallista ja yli 1000 muuttavaa. Valkoposkianhanhia havaittiin jälleen kuukautta aiemmin normaalista, kun 16.4. nähtiin 48 yksilöä suunnistamassa pohjoiseen. Kurkimuutto ajoittui normaaliin länsikurkiaikaan huhtikuun puoleenväliin, jolloin stajareiden ohii lipui 13.4. 439 ja 17.4. 442 pitkäkoipea. Muista isoista linnuista kannattaa mainita huhtikuun alkupuolella kaksi merikotkaa ja 19.4. 80 muuttavaa merihanhea.

Pikkuharvinaisuuksia kevään kuluessa ilmestyi silloin tällöin havainnoijien kiikareiden eteen. Yleisin näistä oli ristisorsa, joita nähtiin n. 15.4. jälkeen lähes päivittäin ja parhaana päivänä peräti seitsemän yksilöä uiskenteli lähivesillä. Harmaahaikaroita nähtiin yhteensä 6 lintua kevään aikana. Vaikka haahkoja nähtiinkin ennätyskellisesti niin ainoastaan yksi kyhmyhaahkakoiras oli eksynyt joukkoon 12.5. 7.4 ohitti 2 nuorta pikkukajavaa Uddskatanin ja 27.4. oli isomman jäämeren loppiasukin eli isolokin vuoro näyttäytyä. Kevään vakioikkuharvinaisuuksia olivat huhtikuun lopulla muuttanut turkinkyhky, touko-kesäkuussa nähdyt turturikyyhkyt sekä huhtija kesäkuussa muuttaneet 4 nokkavarpusta. Turturikyyhkyn parhaimpaan esiintymisaikaan asemalla ei ollut miehitystä ja siten parhaaksi päiväsummaksi jäi kesäkuun ensimmäisenä päivänä havaitut 3 paikallista ja 4 muuttavaa. Nokkavarpusten pieni määrä oudoksuttaa koskapa toisina keväänä parhaat päiväsummatkin kohoavat kymmenen tienoille. Mihin lienevät jääneet?

Arktika ei totutusti yllä samoihin

mittoihin kuin esim. idässä, mutta ei bunkkerilla toisaalta tarvitse kädet taskussakaan seisoskella. Alleja lepäili merellä toukokuun puolenvälin tienoilla jättilauttoina, joista kahtena päivänä arvioitiin 25000 yksilöä. Sepelhanhia laskettiin parhaana päivänä 4.6. 784 muuttavaa. Kahlaajia oli myös jonkin verran liikkeellä. Punakuirin parhaat päiväsummat kohosivat n. 900 lintuun. Suosirrit matkasivat tundran suuntaan lukuisammin vasta kesäkuun alussa, jolloin havaintokirjaan niitä kertyi massapäivänä 650. Aikainen isosirri 15.5. oli iloinen yllätys stajareille. Arktikastajauksen yhteydessä nähtiin asemalle uutena lajina 6.6. koilliseen viipottanut tunturikihi. Kesän mukavaa lajistoa täydensi 7.6. Gaulta löytenyt laulava pikkusirkkuuokiras.

Heinäkuusta joulukuuhun

Jaksoton miehitys alkoi 22.7., jolloin myös alkoi jaksoton rengastus. Kausi alkoi melko mukavasti sillä seuraavina päivinä eli 23. ja 24.7. nähtiin muuttava vuorivästaräkki. Ensimmäiset massat havaittiin elokuun alussa kun naurulokit, kalalokit ja tervapääsyt suuntasivat lukuisammin etelään. 5.8. kirjattiin 281 kalalokkia ja 7.8 vaatimaton 1200 naurulokin ohimuutto. Samana päivänä nähdyt yli 2000 tervapääsäkyä olivat aseman historian suurin luku lajista. Kuun puolessa välissä rynnisti punavarpunen ja tarkan laskennan tuloksena aikaisempi Suomen ennätys rikkoutui kahdella yksilöllä. Uusi SE on nyt 104 muuttavaa. Elokuun lopulla muuttivat metsäkirviset ja keltavästaräkit noin viikon normaalista myöhässä. Ensinmainittuja ynnättiin aikaisempiin vuosiin verrattuna niukasti; kahtena päivänä vain vaaja 700 yksilöä. Keltavästaräkkejä

laskettiin taas erinomaisen runsaasti, yhtenä päivänä 1500, kahtena päivänä 1700 ja parhaana päivänä 4.9. 1950. Lehtokerttuja poukkoili parhaana päivänä 21.8. pusikoissa 200. Viimeisenä päivänä elokuuta bunkkerilla tarkkaavaisena seisseet stajarit tekivät toisen SE:n laskemalla 190 muuttavaa harmaasioppoa. Elokuun vähälukuisimpiin lajeihin lukeutui 13.8. lähtien aseman edustalla uiskennelleet mustakurku-uikut, joita oli enimmillään 5 yksilöä, 5.8. muuttanut keltahemppo ja kuun lopulla nähdyt kaksi kuhanneittajaa.

Kahlaajia steppaili Gäun särkällä elo-syyskuun vaihteessa mukavalla tavalla. Punakuireja näkyi parhaimpina päivänä 90m, isosirrejä 1.9. 26p, kuovisirrejä 7.9. 21p ja pulussisirrejä 20.—21.9. 4p. Katsikoihin kahlaajia ekysi vajaa 300 ja niistä kaksi kolmasosaa oli suosirrejä. Suosirrin paras päivä oli vasta 1.10., jolloin Uddskatanin eteläreunaa pitkin painalsi 1050 yksilöä.

Viime syksynä nähtiin Suomessa paljon heinäkurppia. Haliaksella nähtiä hieman taivaanvuolta isompia lintuja poukahti 6.9. lähtien lähes päivittäin Gäulla käynteilijän jaloista lento. Parhaimpina päivinä lintuja oli 2 ja viimeiset havaittiin 22.9.

Haukkamuutto oli perin vaisua viime vuosiin verrattuna. Varpus- haukkoja viiletti lounaaseen enimmillään syyskuun lopulla lähes 250. Sen isoveljeä tai -siskoa kanahaukkaa nähtiin parhaana päivänä 8 yksilöä. Falcoja oli hieman runsaammin liikkeellä. Tuulihaukan paras noteeraus oli 11 ja nuolihaukalla 8. Vuosittain asemalla havaitaan 1—2 muuttohaukkaa niin nytkin kun 19.9. bunkkerin ohitti yksi yksilö. Kotkia lipui syksyn aikana 16 kappaletta niemen ohi ja näistä 12 oli merikotkaa ja 4 maakotkaa.

Kurkia oli liikkeellä yllättävän vähän. Yli kahtasataa yksilöä päivässä ei koko syksyn aikana havaittu. Toista pitkäjalkaista lintua, harmaahaikaraa, laskettiin syksyn aikana yhteensä 35 yksilöä ja parhaana päivänä Gäulla pälyili kalaa 8 isoa harmaata.

Pikkujoutsen nähtiin kerran ja tundrahanhia kahdesti. Haliaksen vakiorari marraskuun alussa oli pikkukajava, joita kovilla lounaistuulilla stajattiin etelämetsikön suojissa. Yksittäinen lintu havait-

tiin 2.11., 3.11. ja 5.11. 6.11. kärjen ohitti 3 yksilöä ja näiden lisäksi yksi löytyi vielä paikallisena. Samaan aikaan havaittiin pikkulokkeja yhteensä 54, joista 6.11. 10p12m. Kalalokin toinen massa havaittiin samana päivänä. Tällöin 240 yksilöä tuli kirjatuksi ylös.

Vaelluslintuja

Syksyn ominaispiirteitä olivat pähkinähakkien, kirjosiipikäpylinnun ja pyrstötiaisen runsaus. Kaikkia nähtiin aseman historian suurimmat lukumäärät. Kirjosiipikäpylintu oli hätäisin, sillä ensimmäiset havaittiin jo 26.7. Yhteensä niitä laskettiin 88 yksilöä. Pähkinähakki kiirehti toisena ja sen huippu ajoittui syyskuun alkuvuikoille, jolloin hieman yli 100 sembramäntyspesialistia päivässä lepatteli kohti lounasta. Yhteisummaksi tuli 1724 ja niistä rengastettiin 93, joista vain muutama oli paksunokkaisen rodun edustajia loppujen ollessa itäisempää ohutnokkaista rotua.

Pyrstötiaiset lähtivät liikkeelle vasta lokakuun alkupuoliskolla,

mutta niitä riittäkin sitten koko loppuajaksi. Parhaimpina päivänä 18.10. rengastettiin 417 ”siittiötä”. Muista tiaisista kannattaa mainita sinitiaainen, joiden määrät ovat kasvaneet tasaisesti seitsemässä vuodessa kymmenkertaiseksi. Nyt yhteisummaksi kirjattiin yli 7300 yksilöä. Lapintiaisia havaittiin muuttaman vuoden tauon jälkeen 3 kappaletta, joista 2 sai vierailunsa kunniaksi aluminisen muiston jalkaansa. Muita vähälukuisia vaelluslajeja olivat hiiripöllö 22.9., pohjantikka 15. ja 19.10. 1 yksilö kumpanakin päivänä, valkoselkätikka 19.9. ja 17.10 sekä pähkinänakkelin rotu europaea 6. ja 10.10.

Hangon lintuasema kiittää kaikkia havainnoijia, rengastajia, avustajia, lahjoittajia ja muita tutkijoita ja myötävaikuttajia vuodesta 1985 ja toivoo yhtä suurta innostusta tulevaisuudessa.

Tue

Hangon lintuaseman toimintaa. Maksa asemamaksu (30 mk) tai tee lahjoitus aseman pankkitilille KOP Hki Eira 101440-11902.

Kirjosiipikäpylintuja nähtiin Haliaksen historian suurin määrä.

Hangan lintuaseman rengastukset 1985 ja 1979—1985 yhteensä

	-85	79-85		-85	79-85		-85	79-85
sepelhanhi	—	1	suopöllö	4	26	lapinuunilintu	—	1
tavi	—	1	helmipöllö	25	320	hippiäisuunilintu	—	2
heinäsorsa	1	2	kehrääjä	4	14	kirjosiipiuunilintu	2	5
haahka	—	2	tervapääsky	—	13	sirittäjä	72	468
alli	—	1	käenpiika	5	63	tiltalti	36	533
telkkä	—	2	harmaapäätikka	1	8	pajulintu	492	6298
isokoskelo	—	6	palokärki	4	18	hippiäinen	477	6162
kanahaukka	21	86	käpytikka	13	154	harmaasieppo	93	720
varpushaukka	254	701	valkoselkätikka	—	2	pik kusieppo	3	44
mehiläishaukka	1	1	pik kutikka	31	114	sepelsieppo	—	1
hiirihaukka	—	3	pohjantikka	1	29	kirjosieppo	76	569
kiljukotka	—	1	teeri	1	1	hömötiäinen	409	3920
tuulihaukka	1	7	törmäpääsky	1	2	lapintiäinen	2	8
ampuhaukka	3	8	haarapääsky	5	153	töyhtötiäinen	14	57
nuolihaukka	—	1	räystäspääsky	2	145	kuusitiäinen	297	3373
luhtahuitti	—	1	isokirvinen	—	1	sinitiäinen	1391	5210
meriharakka	4	39	nummikirvinen	—	1	taltiäinen	1404	7124
pikkutylli	—	2	metsäkirvinen	39	422	pähkinänakeli	2	30
tylli	27	133	niittykirvinen	17	79	puukiipijä	104	508
kapustarinta	3	9	lapinkirvinen	1	3	kuhankettäjä	—	2
tundrakurmitsa	2	24	luotokirvinen	2	10	pik kulepinkäinen	30	292
töyhtöhyppä	—	1	keltavästäräkki	15	263	lapinharakka	—	28
isosirri	9	50	västäräkki	5	169	närhi	4	71
pulmussirri	3	6	tilhi	7	459	harakka	—	1
pik kusirri	28	42	peukaloinen	10	189	pähkinähakki	93	130
kuovisirri	16	48	rautiäinen	31	265	naakka	—	1
suosirri	181	800	punarinta	313	3864	varis	3	4
jänkäsirriäinen	—	2	satakieli	8	45	kottarainen	2	130
suokukko	15	82	sinirinta	1	3	varpunen	—	3
jänkäkurppa	—	3	mustaleppälintu	—	1	peippo	198	3076
taivaanvuohi	—	3	leppälintu	33	606	järripeippo	34	179
lehtokurppa	2	26	pensastasku	9	141	viherpeippo	290	793
punakuiri	—	3	kivitasku	12	77	tikli	—	2
pikkukuovi	—	1	sepelrastas	—	1	vihervarpunen	193	1518
isokuovi	—	4	mustarastas	18	429	hemppo	2	5
mustaviklo	2	15	räkättirastas	23	362	urpiäinen	290	1005
punajalkaviklo	1	58	laulurastas	41	637	tundraurpiäinen	1	12
valkoviklo	—	32	punakylkirastas	26	501	kirjosiiplikäpylintu	2	4
metsäviklo	1	6	kulorastas	—	18	pikkukäpylintu	32	49
liro	21	121	pensassirkkalintu	—	5	isokäpylintu	3	23
rantasipi	14	58	viitasirkkalintu	—	1	punavarpunen	5	54
karikukko	—	9	ruokokerttunen	9	297	punatulkku	282	652
naurulokki	10	77	viitakerttunen	—	2	nokkavarpunen	1	2
kalalokki	1	10	luhtakerttunen	3	30	lapinsirkku	—	1
kesykyyhky	—	2	rytikerttunen	2	55	keltasirkku	2	75
uuttukyyhky	1	1	rastaskerttunen	—	1	peltosirkku	—	4
sepelkyyhky	3	8	kultarinta	7	139	pohjansirkku	—	2
turkinkyyhky	—	1	kirjokerttu	7	66	pikkusirkku	—	3
käki	5	34	hernekerttu	117	966	pajusirkku	9	62
hiiripöllö	—	2	pensaskerttu	46	369			
varpuspöllö	—	30	lehtokerttu	418	2344			
lehtopöllö	—	7	mustapääkerttu	143	748	Yhteensä	10119	64381
sarvipöllö	13	108	idänuunilintu	—	9	Lajeja	106	158